

Sygn. akt I CSK 4164/22

POSTANOWIENIE

Dnia 29 listopada 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Ewa Stefańska

w sprawie z wniosku A. K. i R. K.

z udziałem H. K.

o wpis służebności gruntowej,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 29 listopada 2022 r.,

na skutek skargi kasacyjnej uczestniczki

od postanowienia Sądu Okręgowego w Koszalinie

z dnia 6 lipca 2021 r., sygn. akt VII Ca 231/21,

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2) zasądza od uczestniczki na rzecz wnioskodawców kwotę 240 zł (dwieście czterdzieści) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 6 lipca 2021 r. Sąd Okręgowy w Koszalinie oddalił apelację uczestniczki H. K. od postanowienia Sądu Rejonowego w Koszalinie z 20 stycznia 2021 r. w sprawie z wniosku A. K. i R. K. o wpis służebności gruntowej w Dziale III ksiąg wieczystych nr [...] i nr [...]1.

Uczestniczka wniosła skargę kasacyjną, w której zaskarżyła wyrok Sądu drugiej instancji w całości oraz domagała się uchylenia zaskarżonego postanowienia Sądu Okręgowego oraz poprzedzającego go postanowienia Sądu Rejonowego, a także przekazania sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi wnioskodawcy wnieśli o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i zasądzenie zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie kwalifikowała się do przyjęcia celem jej merytorycznego rozpoznania.

Zgodnie z treścią art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: (1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne; (2) istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów; (3) zachodzi nieważność postępowania lub (4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie.

Skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub

oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej. Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398⁹ k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony – co należy podkreślić – wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c., nie obejmuje zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

Zdaniem skarżącej w sprawie występuje „istotne zagadnienia prawne, łączące się z dalszymi następującymi kwestiami (rozpatrywanymi w toku prowadzonego postępowania) odnośnie ustanowienia służebności gruntowej”.

Skarżąca wskazała także, że w sprawie występuje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości i wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów dotyczące dopuszczalności i zasad stosowania norm, zwłaszcza art. 626⁸ § 1 i 2 k.p.c., art. 626⁹ k.p.c., 626² k.p.c., art. 626¹³ § 1 k.p.c. w związku z art. 328 § 1-2 k.p.c., art. 518¹ § 3 k.p.c., art. 3 ust. 1, art. 32, ust 1-2 u.k.w.h, art. 285 § 1-2, art. 287 k.c., art. 245 § 2 k.c., art. 250 § 1 i art. 244 § 1 k.p.c., art. 145 k.c., art. 285 § 1-2 k.c., art. 287 k.c., art. 3 ust. 1, art. 31 ust. 1, art. 32, ust 1-3, art. 33 u.k.w.h., art. 12 ust. 1 pkt 3, art. 20 ust. 2 pkt 1 i art. 22 ust. 2 i 3 p.g.k., art. 305¹ k.c., art. 124 u.g.n., art. 92 § 1 pkt 5-9, § 3, art. 80 § 1-2, art. 94 § 1-2 art. 94 § 1-2 w zw. z art. 93 pr. not., § 26 pkt 1-4, § 27 ust. 1-5, § 28 pkt 1-10 rozporządzenia Ministra Rozwoju w sprawie standardów technicznych wykonywania geodezyjnych pomiarów sytuacyjnych i wysokościowych oraz opracowywania i przekazywania wyników tych pomiarów do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego mapy dla celów prawnych.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie objęte podstawami kasacyjnymi, doniosłe z punktu widzenia rozstrzygnięcia sprawy i nierozwiązane dotąd w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może się przyczynić do rozwoju prawa. Powołanie się przez skarżącego na takie zagadnienie wymaga jego

sformułowania oraz uzasadnienia występowania w sprawie (por. postanowienia SN: z 28 listopada 2003 r., II CK 324/03, niepubl., z 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05, niepubl.; z 13 lipca 2007 r., III CSK 180/07, niepubl., z 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, niepubl.; z 26 września 2005 r., II PK 98/05, niepubl., z 10 maja 2019 r., I CSK 627/18, niepubl.).

Z kolei powołanie się na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wskazania przepisu prawa, którego wykładnia budzi wątpliwości, określenia zakresu koniecznej wykładni, wykazania, że wątpliwości interpretacyjne mają poważny charakter i wymagają zajęcia stanowiska przez Sąd Najwyższy, a jeżeli podstawą wniosku w tym zakresie jest twierdzenie o występujących w orzecznictwie sądowym rozbieżnościach wynikających z dokonywania przez sądy różnej wykładni przepisu, konieczne jest wskazanie rozbieżnych orzeczeń, dokonanie ich analizy i wykazanie, że rozbieżność wynika z różnej wykładni przepisu (por. m.in. niepublikowane postanowienia SN: z 15 października 2002 r., II CZ 102/02, z 28 marca 2007 r., II CSK 84/07, z 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07 i z 8 lipca 2008 r., I CSK 111/08).

Skarga kasacyjna nie spełnia wskazanych wyżej kryteriów. Zakres kognicji sądu wieczystoksięgowego wyznacza art. 626⁸ § 2 k.p.c. ograniczając ją, w postępowaniu zarówno przed sądem pierwszej jak i drugiej instancji, do badania treści wniosku o wpis, jego formy, dołączonych do wniosku dokumentów oraz treści księgi wieczystej (postanowienie Sądu Najwyższego z 13 stycznia 2021 r., III CSKP 16/21). Rozpoznając wniosek o wpis we wskazanych wyżej granicach, sąd wieczystoksięgowy nie może uwzględniać żadnych dalszych okoliczności wynikających z wniosku o wpis i dołączonych dokumentów. Z treści art. 626⁸ § 2 k.p.c. wynika zakaz prowadzenia przez sąd wieczystoksięgowy postępowania dowodowego, poza badaniem dokumentów dołączonych do wniosku o wpis w księdze wieczystej. Kontrola sądu drugiej instancji powinna być ograniczona do oceny, czy w świetle dokumentów dołączonych do wniosku i będących przedmiotem badania sądu pierwszej instancji, była podstawa do dokonania lub odmowy wpisu.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w związku z art. 108 § 1, art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., z uwzględnieniem § 5 pkt 5 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn. Dz. U. z 2018 r., poz. 265).

I.n

ał